



★ H. TAIN ★

ΣΑΙΚΣΠΕΙΡΟΥ "ΟΝΕΙΡΟΝ ΘΕΡΙΝΗΣ ΝΥΚΤΟΣ,,



ο ὄνειρον θερινῆς νυ-
κτός εἶναι πλήρες ὄ-
νειρον.

Ἡ σκηνὴ εἰσδύου-
σα ἐν τῷ ὁμιγλῶδει
ἀπόπτῃ τῆς μυθώ-
δους ἀρχιότητος, ἀ-
νατρέχει μέχρι τοῦ

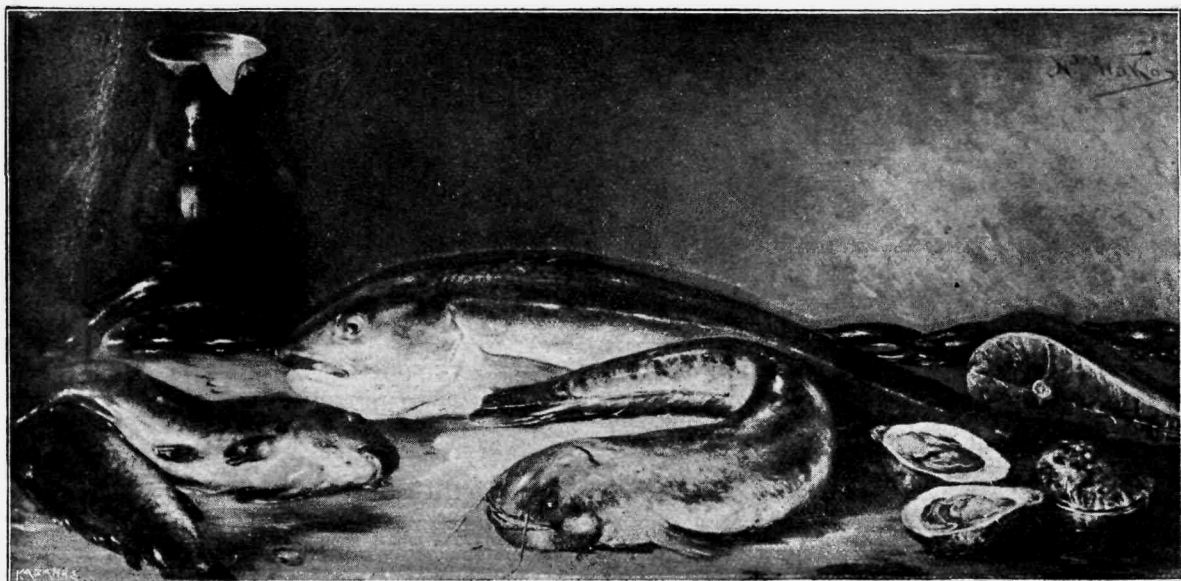
Θησέως, ὅστις κοσμεῖ τ' ἀνάκτορά του διὰ τὰ
νυμφευθῆ τὴν ὥραιαν ἡγέτιδα τῶν Ἀμαζόνων.
Τὸ ὕψος κατὰφορτον εἰκόνων ὑπερπληροῖ τὸ
πνεῦμα παραδόξων καὶ ἐκλάμπρων ὀπτασιῶν
καὶ ὁ ἀέρινος κόσμος τῶν νυμφῶν πλανᾷ τὴν
κωμῳδίαν ἐν τῷ φανταστικῷ κόσμῳ, ἀφ' οὗ
ἐξῆλθεν.

Θέμα καὶ πάλιν ὁ ἔρωσις· ἐξ ὅλων τῶν αἰ-
σθημάτων δὲν εἶναι ὁ μεγαλύτερος πρωτογενὴς
ὄνειρον; Ἐνταῦθα ὁμοῦ δὲν ἔχει τὴν θελκτι-
κὴν φλύαρον γλῶσσαν, ὡς εἰς ἄλλα ἔργα τοῦ
Σαίξπηρ· φλέγει ὅπως καὶ ἡ ἐποχὴ. Δὲν ἐκ-
χέεται εἰς ἐλαφράς συνομιλίας, εἰς εὐστροφον
καὶ γοργὴν πεζολογίαν· ἐκρήγνυται εἰς εὐρείας
στιχουργικὰς ὁδὰς, κοσμουμέναι δι' ἐξαισιῶν
μεταφορῶν, ἐνισχυμένων ὑπὸ περιπαθῶν φρά-
σεων, ὡς τὰς ἐμπνέει εἰς ποιητὴν καὶ ἐραστὴν
ἢ ὑπερπληρὸς ἐξ ἀρωμάτων καὶ ἀκτινοβολοῦσα
ἐξ ἀστέρων θερμὴ νύξ. Ὁ Λύσανδρος καὶ ἡ
Ἑρμίας συνεννοοῦνται ν' ἀπαντηθῶσι αἰεὶ τὸ δά-
σος ὅπου πολλάκις ἐκάθισαν ἐπὶ τῶν ἐκ μαλα-
κῶν ἰων κλινῶν, καθ' ἣν ὥραν ὁ Φοῖβος παρα-
τηρεῖ τὸ ἀργυροῦν μέτωπόν του ἐπὶ τοῦ κατό-
πτρου τῶν πηγῶν καὶ λούει δι' ὕδατος μαργα-
ριτῶν τὰ λεπτὰ πέταλα τῆς γλῆσσης. «Ἐκεῖ,
πλανῶνται, κατὰπονοι δ' ἀποκοιμῶνται ὑπὸ
τὰ δένδρα. Συλφίς τις ἐγγίζει διὰ τοῦ μαγικοῦ
ἄνθους τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ νέου καὶ μεταβάλλει
τὴν καρδίαν του. Εὐθύς ὡς ἀφύπνισθῇ, θά κατα-
ληφθῇ ἐξ ἔρωτος διὰ τὴν πρώτην ἣν θ' ἀτενίσῃ.
Ἐν τούτοις ὁ ἀποκρουσθεὶς ἐραστὴς παρὰ τῆς
Ἑρμίας Δημήτριος πλανᾷται ἐν τῷ ἐρήμῳ δάσει
μετὰ τῆς Ἑλένης, ἣν ἀποκρούει. Τὸ μαγικὸν
ἄνθος μεταβάλλει καὶ αὐτόν. Ἀγαπᾷ ἥδη τὴν
Ἑλένην. Ἐν τῇ γαληνιαίᾳ νυκτί, φεύγουσιν

οἱ ἐρασταὶ διὰ τῶν ὑπερυψηλῶν δένδρων. Γελα-
τὶς διὰ τὰς παραφορὰς, τοὺς θρήνους, τὰς ἐκ-
στάσεις τῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ συμμερίζεται. Τοι-
οῦτον πάθος, εἶναι ὄνειρον ἐν τούτοις συγκινεῖ.
Ὁμοιάζει τ' ἀέρινα ὑφάσματα τῆς πρωίας ἐπὶ
τῶν ὀφρύων τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐλάκων, ἅτινα
ἐναπθέτηκεν ἐκεῖ ἡ δρόσος καὶ ὧν τὰ νήματα
ἀπαστράπτουσιν ὡς ἀδάμαντοθήκη. Οὐδὲν εὐ-
θραυστότερον, καὶ οὐδὲν χαριέστερον. Ὁ ποιη-
τὴς παίζει διὰ τῶν συγκινήσεων, τὰς διπλα-
σιάζει, τὰς συγχέει, τὰς ἀλληλοσυγκρούει, τὰς
ἡδύνει. Περιπλέκει καὶ ἀναλύει τοὺς ἔρωτας
αὐτοὺς ὡς χορευτικοὺς ὁμίλους καὶ βλέπομεν
τὰς ὅτε μὲν ὕψους ἐκ τῶν θαλῶν, ὅτε δὲ κα-
ταφωτιστοὺς ἐκ τῆς ἐκστάσεως, εὐγενεῖς καὶ
θελκτικὰς αὐτὰς μορφὰς διαβαίνουσας παρὰ τὰ
χλοερὰ ἄλση, ὑπὸ τοὺς λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς τῶν
ἀστέρων. Κέκνηται τὴν ἀφέλειαν τοῦ ἀληθοῦς
ἔρωτος, δὲν ἔχουσι τὴν βαναυσότητα τοῦ ἡδυ-
παθοῦς ἔρωτος. Οὐδὲν μᾶς ἀναγκάζει νὰ πέ-
σωμεν ἐκ τοῦ ἰδεώδους κόσμου εἰς ὃν ὁ Σαίξ-
πηρ μᾶς φέρει. Τεθαμβωμένοι ἐκ τῆς καλ-
λονῆς, τὸν λατρεύουσιν, ἢ δὲ θεᾷ τῆς εὐτυχίας
τῶν, τῆς ταρχῆς τῶν καὶ τῆς τρυφερότητος
τῶν εἶναι μαγεῖα.

Ὑπὲρ τὰ δύο αὐτὰ ζεύγη περιδινεῖται καὶ
βομβεῖ τὸ σμήνος τῶν συλφιδῶν καὶ νυμφῶν.
Ἐρῶσι καὶ αὐταί. Ἡ ἀρχηγέτις τῶν Τιτανί-
α ἀγαπᾷ νέον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ σύζυγός της Ὁ-
μπερον θέλει νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ. Εἰρίζουσι
τόσον, ὥστε αἱ συλφίδες τῶν κρύπτονται φρίσ-
σουσαι εἰς τὰς σχισμάδας τῶν δρυοθαλάμων,
εἰς τὰ χρυσίζοντα ἡράνθεμα. Πρὸς ἐκδίκησιν
ὁ Ὁμπερον διατάσσει τὸν Πούκ νὰ ἐγγίσῃ διὰ
τοῦ μαγικοῦ ἄνθους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς κοιμω-
μένης Τιτανίας καὶ ἰδοὺ ἐν τῇ ἀφύπνισι τῆς
ἡ λεπτοτέρα καὶ χαριέστερα νύμφη κατεχομένη
ἐξ ἔρωτος διὰ βλακῶδες τέρας μὲ κεφαλὴν
ὄνου. Γονυπετεῖ πρὸ αὐτοῦ. Στέφει τὸ μέτω-
πόν του δι' εὐδῶν, δροσερῶν ἀνθέων. «Καὶ
τῆς δρόσου αἱ σταγόνες, αἵτινες πρὸ μικροῦ
ἔτι ἠπλοῦντο ὡς στρογγύλοι μαργαρίται τῆς
Ἀνατολῆς εἰς τοὺς κάλυκας, ἐπικρέμανται
ἤδη ἀκίνητοι, ὡς δάκρυα, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
τῶν πτωχῶν ἀνθυλλίων καὶ φαίνονται ὅτι
κλαίουσιν τὴν τύχην τῶν. Ἡ Τιτανία καλεῖ
πéριξ αὐτῆς τ' ἀκολουθοῦντα αὐτὴν πνεύματα:

Ἀναπηδήσατε πρὸ αὐτοῦ εἰς τοὺς περιπά-
τους τοῦ καὶ σκιρτήσατε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν



† Ν. ΒΟΚΟΥ

Ἰχθεὺς.

του. — Θρέψατέ τον διὰ βερνκόκκον, φρακοσταφύλων, — πορφυρῶν σταφυλῶν, χλωρῶν σύκων καὶ μώρων. — Ὑπεξαιρέσατε ἀπὸ τὰς ἀγρίας μελίσσας τὰς μελικηρίδας των, — καὶ ἐκ τοῦ κηροῦ πλάσσατε λαμπάδας νὰ τὸν φωτίζετε τὴν νύκτα — ἀνάψατέ τας εἰς τοὺς πυρίνους ὀφθαλμοὺς τῆς πυγολαμπίδος, — διὰ νὰ ὀδηγήτε τὴν ἀγάπην μου εἰς τὴν κλίνην καὶ τὴν ἀφνυπνίζετε — ἀνασπάσατε τὰς ζωγραφητὰς πτέρυγας τῶν χρυσαλλίδων, — διὰ τοῦ ριπιδίου δ' αὐτοῦ προφυλάσσετε τοὺς κοιμωμένους ὀφθαλμοὺς του ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης. — Ἐμπρός, προπέμψατέ τον, ὀδηγήσατέ τον εἰς τὴν κοιτίδα μου. — Νομίζω ὅτι ἡ σελήνη παρατηρεῖ δι' ὀφθῶν ὀφθαλμῶν, διὰ δ' ἡ σελήνη κλαίῃ, ἕκαστον ἀνθρώπιον κλαίει ἀπολεσθεῖσάν τινα παρθενίαν. — Κρατήσατε τὴν γλῶσσαν τῆς ἀγάπης μου καὶ φέρετέ την ἐν σιγῇ.

Τῆς ἀξίζει, διότι ἡ ἀγάπη τῆς ὀγκάζεται φρικῶδες, εἰς ὅλας δὲ τὰς προσφορὰς τῆς Τιτανίας ἀπαντᾷ ζητοῦσα χόρτα. Τί θλιβερώτερον καὶ γλυκύτερον τῆς εἰρωνίας αὐτῆς τοῦ Σαικσπεῖρου; Τί χλευασμὸς κατὰ τοῦ ἔρωτος καὶ τί περιπάθεια ὑπὲρ τοῦ ἔρωτος! Τὸ αἶσθημα εἶναι θεῖον, τὸ ἀντικείμενον ἀνάξιον. Ἡ καρδιά εἶναι ἐνθους, οἱ ὀφθαλμοὶ τυφλοὶ. Εἶναι κατὰ χρυσοῦ χρυσαλλίς διαρριπταζομένη εἰς τὸν βόρβορον, ὃ δὲ Σαικσπεῖρος, ἀπεικονίζων τὰς δυστυχίας τῆς, τῆς διαφυλάσσει ὅλην τὴν καλλοσύνην τῆς:

Ἐλθὲ κάθισε ἐπὶ τῆς ἀνθρώπου αὐτῆς κλίνης — ἐνῶ θὰ θωπεύω τὰς θελκυκὰς παρειάς σου, — θὰ προσκολῶ μυρίννοα ρόδα ἐπὶ τῶν στυλινῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς σου, — καὶ θὰ φιλῶ τὰ ὠρεῖα καὶ μεγάλα ὄτια σου, προσφιλὴς χαρὰ μου!

— Κοιμοῦ καὶ θὰ σὲ βανκαλίζω εἰς τὰ στήθη μου! Οὕτω τὸ εὐῶδες αἰγόκλημα — συσφίγγεται ἔρωτικῶς περὶ τὰ δένδρα. Οὕτως ὁ κισσός, ὡς μνηστήρ, — θέτει τὸν δακτύλιόν του εἰς τοὺς ἐκ φλοιοῦ δακτύλους τῶν πελεῶν. — ὦ! πόσον σ' ἀγαπῶ! ὦ! εἶμαι τρελλὴ δι' ἐσέ!

Τὴν προΐαν, ὅταν, «ἡ θύρα τῆς ἀνατολῆς, κατέρυθρος ἐκ φλογῶν, ἀνοίγεται ἐπὶ τῆς θαλάσσης δι' ὠραίων εὐεργετικῶν ἀκτίνων καὶ μεταβάλλει εἰς χρυσὰς ὀθόνας τὰ ὑπερπράσινα κύματά της,» ἡ μαγεία παύει, ἡ Τιτανία ἀφνυπνίζεται ἐπὶ τῆς ἐξ ἀγρίου θύμου καὶ ἴων κλίνης τῆς. Διώκει τό τέρας, αἱ νυκτεριναὶ ἀναμνήσεις τῆς ἀπόλλυνται ἐν ἀορίστῳ ἡμίφωτι, «ὡς ἀπομεμικρυσμένα ὄρη ἀφανιζόμενα ἐν νεφέλαις.» Καὶ σπεύδουσιν αἱ νύμφαι νὰ εὐρωσιν εἰς τὴν νέαν ὁρόσον ρουβίνα διὰ ν' ἀποθέσωσιν ἐπὶ τοῦ στήθους τῶν ρόδων καὶ «μαργαρίτας διὰ νὰ τοὺς ἀναρτήσωσιν εἰς τὰ ὄτα τῶν ἀνθρώπων.» Τοιαύτη εἶναι ἡ φαντασία τοῦ Σαικσπεῖρου, ἔλαφρά ὑφ' ὑψηλῶν ἐπινοῶν, διαπύρων παθῶν, μελαγχολικῶν χλευασμῶν, ἐξαισίσιας ποιήσεως, οἷαν αἱ σελφίδες τῆς Τιτανίας τὴν ἐπλάσσαν. Οὐδὲν ὁμοιάζει πλειότερον τὴν διάνοιαν τοῦ ποιητοῦ ἀπὸ τὰ εὐκίνητα αὐτὰ πνεύματα, αὐτὰ τέκνα τοῦ ἀέρος καὶ τῆς φλογός, ὧν στιγμιαίως ἡ πτῆσις των διακυκλοῖ τὴν γῆν, ἅτινα ὀλισθαίνουσιν ἐπὶ τοῦ ἀφροῦ τῶν κυμάτων καὶ ἵπτανται μετὰ τῶν μορίων τῶν ἀνέμων.

Ὁ Σαικσπεῖρος ψάβει τ' ἀντικείμενα διὰ πτέρυγος ταχυτάτης, δι' ἀναπάλσεων ἀποτομοτάτων, διὰ θίξεως λεπτοτάτης.

(Μετάφρασις Ἀλεξ. Π. Δουζίνα).